

КРАЄЗНАВСТВО

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Заснований у квітні 1927 року Українським комітетом краєзнавства
Репресований у 1930 році

Відроджений 1993 року з ініціативи Національної спілки краєзнавців України

4(85)' 2013

З М І С Т

Головний редактор
Олександр Реєнт

Редакційна колегія:
Олег Бажан
(перший заступник
головного редактора)

Богдан Андрусин
(заступник
головного редактора)

Лев Баженов
Віль Бакіров
Олександр Гончаров
Віктор Даниленко
Володимир Дмитрук
Олександр Завальнюк
Віктор Звагельський
Григорій Клепак
Сергій Копилов
Олександр Лисенко
Микола Литвин
Руслана Маньковська
Андрій Непомнящий
Олег Рафальський
Олександр Рубльов
Григорій Савченко
Віктор Савчук (заступник
головного редактора)
Валерій Смолій
Тарас Чухліб
Ганна Швидько

Засновники:
Національна спілка
краєзнавців України
Інститут історії України
НАН України

Виходить
щоквартально
ISSN 2222-5250

До 20-річчя з часу відновлення журналу «Краєзнавство»

Олександр Реєнт (м. Київ), Лев Баженов (м. Кам'янець-Подільський), Олег Бажан (м. Київ).

Часопис «Краєзнавство» на шляху оновлення 5

Денис Бровендер (м. Алчевськ). Часопис «Краєзнавство» у розбудові історичного краєзнавства в Україні: до 20-ї річниці діяльності (1993-2013 рр.) 8

Історія міст і сіл України: історико-теоретичні проблеми вивчення

Світлана Архипова (м. Київ). Київське передмістя Солом'янка наприкінці XIX – на початку XX ст. 23

Оксана Силка (м. Черкаси). Товариства благоустрою в Україні: поняття, чисельність, локалізація (кінець XIX – початок XX ст.) . . . 31

До 80-річчя Голодомору 1932-1933 років в Україні

Станіслав Кульчицький (м. Київ). Український Голодомор: оцінка втрат 37

Василь Марочко (м. Київ). Листування Й.Сталіна і Л.Кагановича у червні-серпні 1932 р.: технологія голодомору 55

Валерій Рекрут (м. Вінниця). Діяльність московських та ленинградських заготівельних організацій на Поділлі під час Голодомору 1932-1933 років 59

Тетяна Катаргіна (м. Київ). Скрижалі скорботи. Закордонні пам'ятки жертвам Голодомору 1932-1933 рр. в Україні 65

Краєзнавство в особах

Марія Шевченко (м. Дніпропетровськ). Краєзнавчі дослідження академіка Костянтина Григоровича Воблого 81

Тетяна Демиденко (м. Полтава). Вірність як життєва позиція: Олександр Петрович Єрмак 86

До 90-річчя з дня народження музейника Михайла Сікорського

Юрій Авраменко (м. Переяслав-Хмельницький). Пам'яткоохоронна діяльність Михайла Івановича Сікорського . . . 99

Ганна Ткаченко (м. Переяслав-Хмельницький). Фундатор Музею народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини 105

<i>Олександр Горбовий (м. Переяслав-Хмельницький).</i> М. І. Сікорський як рятівник історико-культурної спадщини затопленого Придніпров'я (1950-ті-I-е десятиліття 2000-х рр.) . . .	111
<i>Олександр Юрченко, Олександр Колибен (м. Переяслав-Хмельницький).</i> Михайло Сікорський – засновник Переяславської археологічної школи	118
<i>Дмитро Тетеря, Валентина Білоусько (м. Переяслав-Хмельницький).</i> Михайло Сікорський та Тамара Мовша – будівничі першого в Україні Музею трипільської культури	123
<i>Вікторія Вовкодав (м. Переяслав-Хмельницький).</i> Колекція особистих нагород М.І. Сікорського	129
Церковно-історичне краєзнавство: витоки та сучасний дискурс	
<i>Інна Тарасенко (м. Київ).</i> З історії церкви св. Анастасії у Глухові	137
<i>Ірина Баляс (м. Київ).</i> Вплив греко-католицького духовенства на суспільно-політичне життя Волинської губернії в другій третині XIX ст.	139
<i>Юрій Русанов (м. Чернігів).</i> Микола Миколайович Неплюєв і його Православне Хрестовоздвиженське трудове братство . . .	143
Теоретико-методологічні засади освітянського краєзнавства	
<i>Микола Коробка (м. Переяслав-Хмельницький).</i> Шляхи реалізації концепції національної освіти діячами «Просвіт» на початку XX ст.	151
<i>Анатолій Климов (м. Луганськ).</i> З історії присвоєння Ворошиловградському державному педагогічному інституті імені Тараса Шевченка	156
До 150-річчя з дня народження Бориса Грінченка	
<i>Олексій Неживий (м. Луганськ).</i> Українознавча і краєзнавча основа педагогічної системи Бориса Грінченка . . .	159
<i>Нінель Клименко (м. Київ).</i> Настя Грінченко: становлення особистості та формування життєвих переконань	166
Історія України у світлі регіональних досліджень	
<i>Лідія Федик (м. Івано-Франківськ).</i> Німецькі етноконфесійні спільноти Галичини на тлі етнополітики Польщі (1919-1939 рр.) . .	181
<i>Ігор Гуменюк (м. Вінниця).</i> Народна медицина як популярний спосіб лікування серед жителів села Вівсяники Козятинського району Вінницької області (в першій половині XX століття)	189
Джерелознавчі та біографічні студії	
<i>Михайло Делеган (м. Ужгород).</i> З історії м. Ужгорода XVIII-XIX ст.: джерелознавчий аспект	197
<i>Георгій Потульницький (м. Київ).</i> Матеріали Ілька Борцака в особовому архіві Омеляна Пріцака	205
<i>Сергій Вітковський (м. Переяслав-Хмельницький).</i> Піонери соціальної медицини в Україні (перша чверть XX ст.) . .	209

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту
історії України НАН
України (протокол № 11
від 12.12.2013 р.)

Журнал зареєстровано
Міністерством юстиції
України (Свідectво про
державну реєстрацію
друкованого засобу
масової інформації –
серія КВ № 1722
від 06.12.1995 р.)

Постановою президії
ВАК України № 05/2
від 27.05.2009 р.

журнал внесено
до переліку наукових
фахових видань, у яких
можуть публікуватися
результати дисертаційних
робіт на здобуття наукових
ступенів доктора
і кандидата наук
за спеціальностями
«Історичні науки»
(*Бюлетень ВАК України.* –
2009. – № 8).

Усі права застережені.
Передрук дозволено
тільки за згодою
редколегії.

Адреса редакції:

01001, м. Київ-1,
вул. М.Грушевського, 4,
кім. 212
тел.: 278-02-38, 279-13-88

E-mail:

bazhanclo@ukr.net

Електронна версія:

www.history.org.ua
www.nbu.gov.ua
www.nsku.org.ua

© Національна спілка
краєзнавців України, 2013
© Інститут історії України
НАН України, 2013

<i>Володимир Потульницький (м. Київ)</i> . Підготовка гетьманом Павлом Скоропадським у 1926-1931 рр. підгрунтя до започаткування політичних стосунків з королівством Великобританії	215
<i>Руслана Маньковська (м. Київ)</i> . Берегиня української культури (до 100-річчя від дня народження видатного науковця та музеєзнавця Віри Свенціцької)	224
<i>Олег Бажан (м. Київ), Вадим Золотарьов (м. Харків)</i> . Висуванець Миколи Єжова або Траєкторія злету та падіння капітана державної безпеки Олексія Долгушева	233

Національна спілка краєзнавців України: панорама сучасного життя

<i>Сергій Гальчак (м. Вінниця)</i> . Сакральна історія Поділля . . .	247
<i>Євген Букет (м. Київ)</i> . З нагоди ювілею видатного подвижника	250
Нові лауреати премії ім. Дмитра Яворницького	252

Наукова інформація

<i>Олена Жидецька (м. Київ)</i> . Архітектурне обличчя міста Олександрівська Луганської області	255
Презентація особистого архіву М.І. Сікорського в Переяславі-Хмельницькому	258
<i>Тарас Нагайко (м. Переяслав-Хмельницький)</i> II Всеукраїнський історико-культурологічний форум «Сікорські читання»	260
<i>Світлана Смілянець, Олександр Гончаров (м. Київ)</i> Другі краєзнавчі читання пам'яті Петра Тронька	265

Огляди

<i>Олександр Реснт (м. Київ)</i> . Шабля й люлька – вся родина . .	269
<i>Олександр Бонь (м. Київ)</i> . Куренівська трагедія в документах	272
<i>Степан Віднянський (м. Київ)</i> . Новий документальний погляд на переломний період історії рідного краю	274
<i>Олександр Гончаров (м. Київ)</i> . Актуальні паралелі в ретрорепортажі киевознавця	276
<i>Олена Жам, Наталія Ткаченко (м. Переяслав-Хмельницький)</i> . Пам'ять про нього не згасне...	279
<i>Ярослав Калакура (м. Київ)</i> . Джерельні свідчення нищення української культури	285
<i>Наталія Мех (м. Київ)</i> . Пам'ятка XVII століття: повернення культурного скарбу	288
<i>Олексій Шляхов (м. Дніпропетровськ)</i> . Історична пам'ять в регіональному вимірі	291

Про авторів	294
Вимоги щодо оформлення статей	297

На першій сторінці
обкладинки:
Михайло Сікорський
та архітектурні об'єкти
Музею народної
архітектури та побуту
Середньої
Наддніпрянщини.

Фото
Сергія Вовкодава.

